

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimbi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četr leta 8 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljative naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od stiri stopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Državnozborske volitve

Ponesrečen klerikalni volilni shod v Bukovju.

Iz Notranjskega, 20. nov.

LISTEK.

„Mlada Hrvatska“.

Danes se nahaja hrvatsko javno življenje sredi velike in globoke krize. V tej krizi pa začenjajo loviti reakcionarni, na zadnjaški elementi. Do zadnjih dob na Hrvatskem ni bilo niti slišati o klerikalizmu. Reakcionarstvo se je sicer že pojavljalo v imenu preteklosti, raznih slavnih tradicij morale naroda, v imenu vseh možnih, kolikor toliko še „vlečočih“ stvari, no, na koncu pa se je reakcionarstvo pojavilo še v imenu vere. Hrvatski katoliški shod je prav dobro poslužil mračnjakom, a vendor, kakor bi v drugem slučaju bilo pričakovati, ni prinesel prav nič luči, prav nič jasnosti v zamotano hrvatsko javno življenje ... Klericalci predobro poznajo hrvatsko javnost, zato pa tudi delajo oprežno in previdno. Vedo, da je treba popreje vodo polnoma skaliti, potem se šele prav imenitno lovi ...

V ti reakcionarni dobi, v tem času, ko stara hrvatska inteligencija mirno gleda počenjanje nazadnjaških življev ter jim še celo tu pa tam pozitivno pomaga, se je našlo nekaj ljudij, nekaj mladih duš, ki so

kmalo končal, ker že le tudi drugi govoriti. Kmalo potem zaključi svoj govor in pred laga kandidatom za kmetske občine doktorja častnih besedij, duhovnika Žitnika, za peto skupino pa izumitelja cenene žlindre, advokata dr. Šusteršiča. „No, ta dva bosta go tovo kmeta rešila“, se oglaši nekdo, in samo ob sebi se razume, da je sledila tej šaljivi opazki občna veselost.

K besedi se oglaši g. Arko iz Postojne. Najprvo skuša pojasniti pomen državno-zborskih volitev, sestavo državnega zбора, krivično razmerje, da je kmetski stan v državnem zboru tako slabo zastopan, težave kmetskega stanu v obči, in navaja kvarne posledice slabih trgovinskih pogodb, ki jih sklepa naša vlada s sosednimi državami, in ki uničuje našo živinorejo, vinogradništvo, lesno trgovino itd. Nadalje omenja, da sedanji volilni red daje raznim skupinam in stanovom pravico in priliko, izbirati si iz svoje srede zastopnike v državni zbor. Mesta volijo meščane, trgovci dobe svoje zastopnike po trgovskih zbornicah, duhovniki so zastopani po svojih škofih in kardinalih v gospodski zbornici, delavci in nižji sloji skušajo dobiti zastopništvo s pomočjo pete skupine, in le ubogi kmetski stan, kateremu se je v državni zbornici itak premalo mandatov določilo — še ni prišel do prave zvesti, da bi iskal poslanca v svoji sredi. Kmetje morajo ta nedostatek odpraviti. Kmetovalce naj le kmet zastopa. Seveda, pravi govornik, ne mislim, da je kmetovalec le oni, ki nosi irhaste blače in visoke škornje, marveč vsakdo, ki se praktično s kmetijstvom ukvarja, in ki čuti in mora prenatisi vse težave kmetskega stanu. Poleg stanovske sposobnosti naj pa ima kmetski poslanec tudi ono izobrazbo, ki je parlamentarcu neobhodno potrebna, da zamore svojo nalogo uspešno izvrševati. Ker govornik ne pozna mej Slovencij družih veroizpovedanj, nego katolike, je čisto naravno, da so tudi narodno-napredne stranke kandidati katoličani. Seveda, po mnemu nam nasprotne stranke so le oni pristni in „katoliško prešnjeni“ katoličani. („O tem bo pa že Bog sam sodil“, oglaši se nekdo. „Prav imate!“

„tako je!“, pritrjevalo se mu je vse vprek. Govornik je nadalje zavračal mnenje predgovornika župnika Riharja, da g. Božič ni pravi katoličan, ker je hotel prestopiti v pravoslavje in dokazal, da baš Podraščak aféra spričuje, kako pošten katoličan je Božič. Podraga je hotela postati vsled zastarelih in krivičnih farnih razmer ter vsled skrajne krivične bire samostojna duhovnija, a vse opravičene prošnje na pristojno cerkveno oblast romale so v koš. Gospod Božič načelju vrlih Podražanov ni odnehal, in v skrajni sili pretil, da prestopijo vsi v pravoslavje, ako škofijstvo ne vstreže njihovim opravičenim in pravičnim zahtevam. Le nje govi odločnosti in možatemu postopanju vrlih Podražanov se je cerkvena oblast končno vdala. Podraga je postala samostojna katoliška duhovnija; samostojne pa so postale vsled tega tudi druge kaplanije in kuracije v Vipavski dolini. Vprašam Vas, možje volilci: Li zasluži tako odločen mož, ki se je takliko trudil in nevstrašeno bojeval, da je dosegel svoji rodni vasi samostojnost katoliške duhovnije, kako očitanje? Se bo kdaj potegoval s tako gorečnostjo za katoliško duhovnijo, če ni katoličan? Nikokor ne. Grda nehvaležnost je in podlo obrekovanje, kdor mu v tej zadevi kaj očita. Tako odločnemu in delavnemu možu treba skazati naše spoštovanje.

Če si nadalje ogledamo g. Božiča kot kandidata, vidimo, da je on ugleden kmetovalec in vsestransko izobražen mož ter ima vse potrebne lastnosti za poslaništvo; hvala ležni mu moramo biti, da on poslaništvo prevzame, in zadovoljni, da smo dobili pravega moža-kmetovalca v našem volilnem okraju, tako da nam ni treba poslanca izven okraja iskati. Govornik predлага, naj se današnji shod izreče za kandidaturo gosp. Ivana Božiča za knežke občine Notranjske in za kandidaturo g. Luka Jelenca v peti skupini. (Obče odobravanje).

Predsednik g. Iv. Jurca dal je na glasovanje najprvo kandidaturo Žitnikovo, a zanj ni mogel gosp. župnik na noben način našteti več, nego 6 glasov. Pri glasovanju o kandidaturi g. Božiča pa je vse klicalo:

„Živio Božič!“, vse je dvignilo roke zanj, izvzemši par farovskih.

O kandidaturi dr. Šusteršiča niti ne govorim. Župnik Rihar je dolgo cincal in se bal, predno je prišel z imenom dr. Šusteršiča na svitlo. V resnici bi tudi napravil lastni stranki in sam sebi veliko uslugo, ko bi previdno molčal o tej nesrečni kandidaturi. Komaj je spregovoril, da njegova stranka priporoča dr. Šusteršiča, že so se volilci poredno smeiali. („Ka pa ta, ki zna poceni žlindro ponujati“, se nekdo oglasi. Občna veselost).

Ko je dal g. predsednik na glasovanje kandidaturo dr. Šusteršiča, katero je neki volilec po vsej pravici imenoval „Božjo šibo za kmata“, smo videli, da je dvignil roko le g. župnik in njegov Mrhar, in če tudi je g. župnik opetovano kmete izvajajoče gledal in povdarjal: „Možje, tega Vam jaz priporočam, ta je naš kandidat“, ni niti svojih pet kmetov mogel pripraviti, da bi dvignili roke, vse bilo je zaman. Ko je g. župnik mej glasovanjem jednega svojih pozivljajoče gledal, češ, zakaj da ne dvigne roke, se mu ta nekoliko skrivnostno sladko ginjen opravičevanje odreže: „Hudič naj ve, kako to gre, jaz teh stvarij ne razumem“; in res je tako, kmet ne more razumeti, zakaj duhovni gospodje kmetom s tako silo ponujajo kar dva tuja dohtarja za poslance, ko nam ne manjka doma poštenih in spodbujnih mož.

Res, počasi se ljudstvo zaveda, a vendar se.

Iz Poleniega Logatca, 18. may.

Iz Dolenjega Logatca, 18. nov.
Dne 17. t. m. bil je v Dolenjem Logatcu zvečer ob 8. uri v gostilni „pri Kramarju“ volilni shod, na katerem se je svojim volilcem predstavil kandidat narodno-napredne stranke, gospod Iv. Božič. Kljub tako neugodnemu vremenu zbral se je nad 60 posestnikov. Ko je župan g. Ad. Mulley, zbranim volilcem predstavil gosp. Božiča sprejet je bil ta z burnimi „živio“-klici. V daljšem, kako poljudnem govoru nariral je g. Božič zbranim volilcem svoj program, katerega so vsi navzoči z vidnim zanimal-

se osmelili, nastopiti ter povedati, kaj jih teži.

— — — Mi hočemo svobodo v najširšem in najčistejšem pomenu besede. In zato smo tudi mej seboj nevezani in neodvisni v vseh specijalnih vprašanjih. Hočemo svobodo razvoja, ali v prvi vrsti notranjo svobodo individija, iz katere sledi zahteva, da smemo reči tudi javno svoje iskreno mnenje o vsaki stvari in osebi. Kriticizem, odločni, javni, otvorenji, brezkompromisni kriticizem je naš znak! Ali hočemo kritiko, ki vodi do nekih pozitivnih rezultatov. Nastopamo pa z ono plodno skepso, ki samo zato dvoji in analizuje, da v nove, boljše združitve združuje dobre, zdrave, sveže elemente.

Mi stojimo na narodnostenem, na hrvatskem temelju, ker v duši in v krvi svoji čutimo, da izhajamo iz tega uaroda, — priznavamo, da smo Hrvatje, ali nočemo, da nekoliko ljudi ali nekoliko tradicionalnih idej določa smer in obseg našega dela v našem narodu. Naše hrvatstvo in naš patriotizem sta realna in globoka, anista le lepi frazi. Protivverski nismo, hočemo pa, da svobodno in kritičko razpravljamo tako o verah in konfesijah, kakor tudi o vseh drugih stvareh. Proti moralni nismo, ne razumemo morale pa kot

zunanjo uniformo; morala je za nas stvar
vesti vsakega posameznika!

„Po globokem našem prepričanju je naša prva dolžnost: s kritiko in odkrito- srčnostjo izčistiti našo zadušljivo atmos- fero in osvežiti vse naše javno in privatno življenje; s kritiko delati pri nas in pri drugih na stavbi jasnih, edinostnih in ne- jednostranskih nazorov, tudi da se ti mo- rejo, znajo in hočejo otvorjeno prizna- vati in dostoјno braniti; z intenzivnim de- lom na vseh poljih odgajati popolne, od- ločne in samostojne posameznike ter delati na to, da se jim omogoči sloboden razvoj in nastop. In nadalje hočemo pa z ekstenzivno popularizacijo pridobitev človečanstva skušati stvoriti inteligentno in napredno občinstvo, ki bo moglo može dela razumeti in jih hotelo pod- pirati. Stojec pa na principu slobode, sma- tramo ženski spol jednakopravnim z mo- škim in zato hočemo delati za pravo emancipacijo žene.“

Tako je nastopila „Mlada Hrvatska“. „Mlada Hrvatska“ ni morebiti novorojeno dete. Kdor je motril malo natančnejše vse hrvatsko javno življenje zadnjih let, je opazil par utešljivih pojavov, ki so se — pojavili, nekoliko časa živeli, izginili, pojavili in zopet izginili ... Spominjam na mesečnik „Hrvatska misel“, na alma-

nah zjednjene mladine hrvatsko srbske, na „Narodno Misel“, na tednik „Narodno Misel“, na mesečnika „Novo Dobo“ in „Novo Nado“ ter na „Glas“. Vsi ti pojavi so bili kratki; življenju njihovemu je prerezala vedno nit madžaronska vlada v Zagrebu . . . Le „Nova Nada“ je živila sorazmerno najdalje kot taka; — živi pa še sedaj, živi v „Mladi Hrvatski“, ki je bila do sedaj zbrana okrog nepolitiškega časopisa „Svjetlo“ v Karlovcu.

„Mlada Hrvatska“ ni politična stranka; znači le pokret v svrhu boljšega porazumevanja življenja in naloge človeka v tem.

Stari Dušan Lopašić je prepustil svoj list, ki v Karlovcu že petnajsto leto vrši svoje dolžnosti, „Mladi Hrvatski“, s katero je že od prvih početkov v priateljski zvezi. „Svjetlo“ je bilo že pred leta prvo zatočišče, list, kamor so se s svojimi prvimi mislimi zatekali sedanji pokretači Mlade Hrvatske.

„Mlađe Hrvatske“. Te dni pa je „Svjetlo“ prineslo poročilo, da se je rodilo „Novo Svjetlo“, ki je prevzelo njegove leposlovne sotrudnike pod svoje okrilje. „Svjetlo“ bo poslej zopet neodvisen in nepolitičen lokalni list karlovački, njega literarni del, „Novo Svjetlo“, pa bo izhajal poslej dvakrat na mesec v Zagrebu.

njem poslušali. — Ko je govornik sklenil, ter ga je gospod župan Ad. Mulley proglašil kandidatom za kmetske občine, in še posebe za Dolenji Logatec, zaorili so burni „živio“ klici in ploskanje. — K sklepu priporočal je še g. Jos. Smole zbranim volilcem mnogobrojno udeležitev pri volitvi ter gosp. Iv. Božiča kandidatom.

Brez vsakega najmanjšega ugovora, pač pa poln navdušenja za narodno napredno stranko, razsel se je potem volilni shod.

Dolenjelogatčani smo pač ponosni na to, da imamo mej seboj v resnici narodne možake, ne pa takozvanih „figovcev“, kateri pri takih prilikah le „zgago“ delajo. — Živeli narodno napredni volilci Dolenjega Logatca!

* * *

Izza kulis naše proštje.

Iz Novega mesta, 19. nov.

Pisali smo Vam že, da bi naš milostljivi g. prošt strašno rad postal poslanec dolenjske mestne skupine. Že šest tednov šteje gumbi na svojih talarjih ter vprašuje ta orakel: ali bi kandidiral ali ne. Iz dobe njegovega kanonikovanja v Ljubljani še ostali talarji, ozitoma gumbi na njih, pravijo jednoglasno: ne; novi, na Dunaju nopravljeni pa: da. To pa je prišlo tako: G. dr. Elbert se rad pokaže lojalnim. On išče ljubavnih zvez z višimi političnimi uradniki, in one dni je res ekscelanca baron Hein v proštiji obedoval in prenočeval. Ko je bil cesar v Gorici, se je dr. Elbert seveda tje peljal k prijatelju g. dru. Missiji. Tam je skušal v spremstvu kardinala se spoštivo dotakniti fraka ministrskega predsednika dra. pl. Körberja, o katerem veljavni nemški in češki listi pišejo, da ima le še malo časa življenja.

Novomeščani hočemo delati vodovod. Poskusili smo, da država kaj prispeva. Bližnja občina Šmihel-Stopič tudi strada dobre pitne vode. Bilo je pričakovati, da od rine državni melioracijski fond nekaj tisočakov v svrhu zgradbe vodovoda. Povpraševali smo tam na Dunaju, kaj je s tem. Pokazali so nam prazne blagajne, pokazali na Gališko, kateri so dali pred nedavnem nekaj milijonov v svrhu zboljšanja tega in onega... Dunajska „Zeit“ in „Wage“ sta te milijone komentirale. Volitve so bile razpisane. Pred 14 dnevi je imela dunajska „Wage“ članek, v katerem pripoveduje, da se državnim blagajnam sploh slaba godi. List ni bil konfisciran! No, mi Novomeščani torej vemo, da država tako hitro ne bo dala kaj denarja za naš vodovod. Vemo tudi, da ne more dati, ker je melioracijski zaklad prazen, ker ni nič v njem. Lump, ki več da, kakor pa ima.

Iz tega prav navadnega razmerja hoče naš milostljivi g. prošt kapitalkovati za svojo kandidaturo, češ, mene volite in melioracijski fond bo zopet poln in stotisoč boste dobili meščani za vodovod!

To strašno pametno misel širi gosp. dr. Elbert mej meščani. Prosil je ministrskega predsednika dra. pl. Körberja, ali ga po nekem včlnem možu — prosiši dal, naj mu piše, kaj je s subvencijo za naš vodovod. Körber rad piše. Dobil je g. prošt pismo od Körberja. Na 2½ strani kvart pole se raztezojo dolge periode tega štistista, katerega v „Zeit“ in „Wage“ tudi zaradi njegovega čudnega sloga maltretirajo, in jedro tega pisma je, da je državni melioracijski fond popolnoma prazen, in da se v korist novomeškega vodovoda zdaj še nič dati ne more.

Vsek pameten človek bi vrgel to pismo s primernim spremstvom v besedah in misilih v koš. Naš g. prošt pa tega nistoril, ampak je dal to pismo našemu klobučarju Frančiču. Pomenljivo je pogledal čez očala in rekel: Glejte, če nimajo meščani veljavnih poslancev, pa se tako zgodi. Z vodovodom ni nič. Le nesite to pismo deli v mesto in povejte, da sem jaz dr. Elbert z ministri v korespondenci! Razvozlajte si to važno mojo lastnost. —

Frančič gre s pismom okolo, ali on in drugi si misijo: melioracijski fond naj zlodej vzame, ker je prazen, in ni ga človeka na Kranjskem, še manj pa duhovnika, ki bi ga toliko napolnil, da bi tudi za novomeški vodovod imel kaj tisočakov. In volilci se smejejo na ves glas in Frančič zraven.

Iz tega pisma, iz tega razmerja, da mu je minister neko pismo pisal, izvaja

naš prošt velike svoje zasluge za Dolenjsko, o katerih je „Slovenec“ v št. 258. napisal. Hvala Bogu, zdaj vemo, kake so te zasluge. Zvedljivo smo se vprašali, kje je te zasluge videti. Zdaj vemo, pri čem da smo. Zdaj pa hitro, g. župan in ves občinski odbor v frake in hitro v proštijo, da na kolenih prosite milostljivega gospoda Elberta, naj prevzame kandidaturo! — On bo napolnil melioracijski zaklad Cislitanje in on potem provzročil, da se bo v Novo mesto raztakal denar iz njega. Glejte, toliko smo stikali po kandidatu in tako blizu smo ga imeli! „Warum in die Ferne schweifen, sieh' das Gute liegt so nahe.“

* * *

Iz Škociana pri Mokronogu,

20. novembra.

Tudi pri nas se je vest o mirnopeškem shodu hitro raznesla. Bil je nameč koj drugi dan Martinov semenj v Bučki. Na ta semenj so prišli tudi nekateri mirnopeški občani — kar naravnost od shoda — ter se oglasili mimogrede pri nas v Škocianu. Z radovednostjo in veseljem smo jih poslušali, ko so nam pripovedovali, kako se je klerikalcem shod izjavil, in kako so kmetje pokazali kot jeden mož, da si ne dajo teptati svojih pravic. Zgrajali smo se pa nad počenjanjem duhovnov, ki imajo sedaj za zadnjo popotnico — šmirnico!! Vsi smo bili veseli, da so ravno na Dolenjskem kmetje pokazali, da nam duhovniške suknje in farovske kuharice — ki imajo komando — že presedajo. Mi samo častitamo Mirnopeščanom! Živeli!!

Ko smo sedeli zvečer po semnju v družbi ter se pogovarjali o volitvah, med drugim o mirnopeškem shodu, pravi neki kmet: „Bog ve, kaj bo naš Kos dobil, da nam bo dal mesto zadnje popotnice; morda ima že tudi kje kako šmirnico“ pravljeno! Kaj, ko bi imel v Dóbravah, tam v tisti hiši, ki je toliko žensk, pa nobenega moškega, kaj posebnega skritega?“ Toda mi smo rekli, da se ne ustrašimo ne šmirnice in ne Kosa, in bomo volili z veseljem našega narodnega moža, našega Zupančiča, ki je sam kmet, ki je že sam za plug prijel, kateri sam vidi in skuša, kako se kmetu godi v teh slabih časih in pa pri teh obilih davkih! Povše bil je naš poslanec, toda nikdar se za nas ni nič zmenil. Še na zadnjem katališki shod ga ni bilo, da bi bil pomagal Žitniku in Vencaju — kmetskemu prijatelju ali „pet kmetov v jednem klobuku“ — otroke vezati. — Zupančič pa je skoraj vsak teden pri nas ter se kot načelnik okrajnega cestnega odbora ozira vedno na naše prošnje! On odzdravi kmetu, Povše pa samo lemenatarju! Saj dubovni Zupančič pozna, in prepričani smo, da bi ga vsi volili, če bi hotel kandidirati pod njihovo komando! Pa pri nas je lahko zagotovljen, da dobi večino glasov.

Ali se še spomnите g. Bojanc, kako je bilo lansko leto, ko ste šli ruvat v Ljubljano proti kmetijski družbi, katero družbo ste hoteli spraviti pod nadzorstvo in oblast farovških kuharjev? Veste li še, koliko kmetov, trdnih kmetov, je šlo takrat v Ljubljano in so Vas na cedilu pustili, vsi, izvzemši Vašega farškega krčmarja — ki je včasih precej hud, in bojda sedaj prvi in najbolji konjerec na Dolenjskem, ali celo na vsem Kranjskem, odkar je šel z Bojancem v Ljubljano — (?) — in pa dobrovškega Zamana, pri katerem se Vi tudi počni radi malo pomudit!! Malo grdo ste gledali, pa kaj hočemo, je že moralo tako biti, ker je bila taka ljudska volja! Le boste prepričani, da boste sedaj pri volitvah ravno tako pogoreli, kot ste bili v Ljubljani! Ne moremo Vam pomagati, če se boste potem zopet kislo držali! Pa saj „čas ozdravi vsako rano“, in tudi ta poraz boste polagoma pozabili! Po mislite vendar, da ste tudi Vi kmetski sin; zakaj rujete tedaj proti kmetu?!

Pred par dnevi mi pravi neki sosed: „Jaz bi že volil Zupančiča, saj ga dobro poznam, ali imam dvoje otrok v šoli, in se bo kaplan potem nad njimi znesel“. Jaz sem mu povedal, da se tega ni treba batiti, in pričakujemo od kaplanov, da si nobeden ne predrzne svoje jeze tolažiti v šoli nad otroci! Ker sicer bomo mi prišli s „šmirnico“ in „laternico“, kadar se bo Kos vozil pozno v noč iz Dobrave ali pa šele v Dobravo, ali pa Bojanc se poslavil tam na pragu od „Zamanove matere“ — farške kuharice!!

* * *

Iz Celja, 20. novembra,

Jutri v sredo se vrši v Mariboru eucharistični shod lavantinske duhovščine, da prosi Najsvetješega odpuščanja svojih grehov...

Shod se vrši v dobi volitev, „to je dejstvo, če tudi nenameravano (?)“

Nikdo ne dvomi, da je tak shod za našo duhovščino to je za mariborsko klico in tiste, „ki prisegajo na njen credo“ zelo potreben. Mariborska klica in njeni mameluki so se v zadnjih letih tolikokrat pregrešili, da je res zadnji čas, da si prisojijo odpuščanja pred Najsvetješim. In da ne pozabijo katerega greha, hočemo jim priti na pomoč!

Mariborska klica in njeni mameluki so delali v teku zadnjih letih z nepoštenimi sredstvi!

Mariborska klica in njeni mameluki so falzificirali brzovaje in podpise, da so spravili v deželni „zbor“ svojega Žičkarja.

Mariborska klica in njeni mameluki so prelomili na zaupnem shodu v Celju častno besedo, da so spravili v državni zbor „svojega“ Žičkarja.

Mariborska klica se je odtegnila Slomšekovi slavnosti.

Mariborska klica in njeni mameluki delajo tudi letos z nepoštenimi sredstvi, da bi bil voljen zopet „njihov“ Žičkar.

V imenu mariborske klike sta vzgojitelja mladih duhovnikov, „izvrstna“ profesorja Matek in Židanšek na shodu v Celju opravljala delo denuncijantov in obrekovalcev.

In kako perfidno in breznačajno agitira glasilo mariborske klike, „Slov. Gosp.“ pod uredništvom duhovnika Korošca in kako laže in si izmišljuje zaupnice za Žičkarja je vsem — razun mariborske klike in njenim mamelukom — le predobro znano!

Duhovnik Korošec vedoma laže, da napadamo vero; napadamo le breznačajnost nekaterih gospodov, kateri pa niso vera.

In še mnogo drugih grehov bi lahko učasteli; toda že navedeni zadostujejo, da bi vendar enkrat oblekla mariborska klica in njeni mameluki spokorno obleko, prosila odpuščanja ter obljudila poboljšanje.

Mi bi ne imeli potem ničesar zoper ta shod. Toda shod v Mariboru bo političen shod lavantinske duhovščine pod pretvezo eucharistije; ta skod bode novo agitacijsko sredstvo za Žičkarja.

O tem nas potrjuje zadnji „Slov. Gospodar“.

„Naj se nam ne zameri, da nam tudi ob tej priliki (eucharističnega?) shoda sili politično črnilo v pero“. — „Duhovščina priredi shod ob času, ko so se valovi začeli zaganjati v njo“. „To koincidenco vendar smemo omenjati kot dejstvo če tudi nenameravano“.

Vse dosedanje delovanje mariborske klike ni imelo zaželenjena vspeha: Žičkar ima malo upanja, da bi zmagal v V. kuriji. Zato je sklical mariborska klica eucharistični shod, da bo na tem shodu rotila tudi dosedaj neutralne duhovnike, naj posejejo s svojo silo v agitacijo.

Duhovščino se torej iz Maribora ne bode vrnila skesa in poboljšana temveč bojevita in bojažljiva.

To smo hoteli povedati, da ve poštna inteligence, kaj ima pričakovati od eucharističnega shoda v Mariboru! Ca veant consules!

V Ljubljani, 21. novembra

Nov zdravnik Avstrije.

Radi narodnognega in jezikovnega boja na Avstrijskem je izšla že cela vrsta brošur, v katerih so razni parlamentarci priporočali vladu raznovrstna sredstva, ki naj bi ozdravilo našo državo sedanje bolezni. Tudi grof Rudolf Černin je izdal tako politično-medicinsko brošuro, v kateri priporoča Čehom, naj se odpovedo svoji zahtevi glede državnega prava, ki se mu zdi preživelno. V jezikovnem vprašanju priporoča Černin kot zdravilo: določi naj se officialni posredovalni jezik, ki pa rabe drugih jezikov pri drž. in avton. oblastih ne izključuje. Da se reši država parlamentovih muh, pa naj se ustava začasno sistira. Mir v političnem medvladju bo

zdržal vse narodne in politične tendence. Tako Černin.

Sredstva francoskih klerikalcev

v boju proti vladu in proti svobodomisnim strankam so, kakor povsed, najnižja in najpodlejša. Ostudna obrekavanja, protestna podikanja, nesramna spletkarjenja, uničevanje eksistenc in končno zavratni umori — to so sredstva klerikalcev, s katerimi dosezajo svoje cilje. Najnovejši napak francoskih klerikalcev na vladu pa se je vendar le ponesrečil, da je bil vprizoren z vso možno hudebnostjo. Klerikalci so si izmisliči namreč nekak nov Panama, ki naj bi vpropasti vlado Waldeck Rousseaua. Po klerikalnih časopisih se je raztrošila vest, da se v kolonialnem ministrstvu predajo visoki redovi, ter da dela glavno kupčijo z redovi sin kolonialnega ministra Decraisa. Waldeck Rousseau je bil nemudoma pripravljen, da se začne v parlamentu na interpelacijo v tej zadevi obravnavanje. Tu sta kolonialni minister Decrais ter trgovinski minister Millerand ovrgla vso grdo klerikalno spletko, predsednik Waldeck-Rousseau pa je vrhu vsega še povedal povod vse obrekovalne kampanje: „Boje se izvestnih dogodkov, ki so blizu, in gotovih debat, ki se bodo vrstile. Obrekujejo, ker obvisi vedno nekaj. A iz sedanjega obrekovanja se moramo česa naučiti, kajti obrekovalci ne bodo vedno tako nerodni kakor to pot. Skupščini bodo zadeti splošno politiko vlade. Nedavno sem bil opozorjen, naj pazim na-se. Ministrstvo zadele baje kazen, ker se je držalo raznim krogom pokazati svoj pogum. „Grozé mu z bodalcem, a s tem kabinet v njega smotrib ne ustrašijo. Waldeck Rousseau je dobil več grozilnih pisem, da bo umorjen, ako bo vladu konfiscirala premoženje „mrtve roke“. No, ne boji se nobene grožnje ter stopa dalje po poti, ki reši francoski narod mire klerikalizma. Zbornica je sprejela Waldeck Rousseauovo izjavo s 394 glasovi proti 8, in mu izrekla zaupanje s 377 glasovi proti 31.

Vojna v Južni Afriki:

Angleški konjenički oddelki so začeli v manjšem številu preganjati Bure, upajoč, da jih tako laže uženo kakor v velikih četah, ki se premikajo prepočašno in brezuspešno. No, tem majhnim konjeniskim oddelkom se menda ne bo godilo dobro, kajti Buri jih bodo nedvomno polovili več kakor si Roberts misli. Največ Burov je sedaj v okrajih Middleburg, Standerton in Heidelberg. 3000 Burov pod poveljnikom Erazmom stoji ob reki Olifant blizu Middleburga. Seboj imajo 1000 vozov in 12 000 glav goveje živine. Angleška posadka Vryheid je morala mesto zapustiti ter se umaknila na bližnje hribe, kjer je oblegana. Živil ima za 60 dnij. Angleži so Burom zagrozili, da bodo mesto porušili, ako bi se ga polastili iznova. „Voss. Ztg.“ poroča, da Angleži ne požigajo le gospodarskih poslopij tistih Burov, ki so v vojni, nego tudi onih, ki so ujetniki na Cejlonu ali na sv. Heleni. Samo v tridesetletni vojni se je vršila vojna na toli ostuden in brezčasten način. Zemljišča okoli Johanesburga kupejo angleški častniki. General-Buller se je vrnil na Angleško in imel že več nagonov. V Southamptonu je navajal tudi vzroke, zakaj so bili Angleži večkrat tepleni. Buller pravi, da so angleški vojaki večinoma meščani, ki ne vidijo daleč, dočim so Buri vajeni gledati na daljavo. Bur vidi dve milji dalje kakor Anglež. Razen tega znajo Buri govoriti kafški jezik, Angleži pa ne. Vsled tega so bili Buri vedno boljše informirani. Iz Kapstadta poročajo 16. t. m.: Buri so glavno železniško progno med reko Oranje in Bloemfonteinom na 20 različnih mestih porušili. Tudi železniška proga med Belmontom in Kimberleyem je porušena. Akcija Burov se širi „Daily Express“ poroča, da bo imenovan lord Roberts za vojvodo, lord Kitchener za komanderja, Baden-Powell pa za viteza reda hlačne podveze.

Dopisi.

Iz Loškega potoka, 19. novembra. V „Slovencu“ z dne 14. t. m. št. 263 čitamo dopis iz Loškega potoka. Nimamo nameri baviti se temeljito z raznimi neslavnimi dovtipi mladega gospoda pesnika-kaplana. Resnici na ljubo konstatujemo le

Dalje v prilogi.

toliko, da je bil tega duhovitega (?) dopisa namen, oblatiti nekatere osebe (namen posvečuje sredstva) in ker si gospodek menda možem, kateri jim pogledajo v oči, ne upajo kaj podtikati, začeli so pri osebah, katere imajo vezane roke, kot uslužbenici javnih uradov. Brihtna glavica, ta mlad gospodek! No seveda, za kulisami pa „generalstab“, si je pravo izmisliš. „Prepir mora biti“, to je geslo današnjih žalostnih časov. Tako si je tudi gospod Frančišek mislil. Ker je gospod župnik dosedaj moreno postopal — javno vsaj —, čutil se je gosp. kaplan naravnost poklicanega, da zaneti med mirnimi Potočani prepir, da si bo zamogel s tem kot hrabri vojščak sv. Lenarta zadobiti zaslug, ter odlikovanj na višjem mestu.

Prav dobro so mu došle volitve. „Ta čas moram porabititi, da si zagotovim trajni prepir, in naj velja še toliko stopinj.“ — Že dolgo časa vidimo gosp. kaplana laziti po dnevi in ponoči po naši „črni gori“ in sedaj smo popolnoma na jasnem, kak namen ima. Njegov dopis nam govori odkrito: „Boja želim, le v boju je veselje, ob, brez boja je gorje (v tem mu gotovo prihaja na misel mučeniški venec!)“. Kaj ne, lepo bi bilo za Vas? Mi naj se prepriamo in Vi se bodete radovali svojega sadu. Ne, gospod! Niso nas Vaši dopisi spravili iz ravnotežja. Potočan je kmet, kateri se ne da tako ceno kupiti Vam v zabavo. Seveda Vam je vsako sredstvo prav, tudi nezakonito, da le dosežete svoj cilj. Dokaz temu je Vaša skrajna predzrost, s katero se še celo bahate, da ste samolastno vdrli v občinsko pisarno tak čas, ko je bil gosp. župan po opravilih, in občinski tajnik uradno odsoten. Kateri §§. Vam to dovoljujejo? Ni li tako postopanje uprav nasilno? Kaj bi gospodje gori na Tabru rekli, ako bi se kdo samolastno podal v farovž prebrskavati račune, ki še nikdar belega dne niso videli, in tako željno hrepene po svežem zraku? V takem slučaju Vam daje zakon prostost pritožiti se, ne pa se nezakonitih sredstev posluževati. No glede tega je dolžnost županstva, da stori svoje korake. Kakor čujemo, prematali ste vse uradne spise. (Radovedni smo, kaj poreče načelnik pisarne. Gotovo je že zvedel za uradno preiskavo od Vaše strani.) Bil je namreč odsoten in je dospel 18. t. m. domov. Prava krščanska ljubezen (?) dala Vam je povod, podtikati tajniku g. Kvedru pisanost.

Za Božjo voljo! Možu, ki je že nekaj skusil sveta, in je kot pošten uradnik skozi 33 let po raznih uradib služboval, vendar ne bodete šteli v „smrtni greh“, če se mu kaj takega pripeti, kar se je že Vam mogoče tudi, ali vsaj poročta nimate, da ostanete nedolžen nasledkov božje kapljice!

Kaj pa gospica upraviteljica Antonija Arko? Res čudno, da Vam tudi ta mirna upraviteljica, ki ne prestopi praga domače hiše, ne imponira. Pa kaj hočemo? Človek ni za vse ljudi, in tako bi tudi Vam bilo menda ljubši, da sedi na stolcu oseba Vam po volji, kakor ste se bajě izrazili in skoraj še ime imenovali. No tukaj nas tolaži zvest: „Človek obrač, Bog obrne.“ Odobravati moramo možati nastop iste v uradu. Ko ste hoteli namreč stopiti samolastno za ograjo, kakor v občinsko pisarno, Vam je odločno odgovorila, da privatnim strankam ni dovoljen ustrop, in da se Vam ne more ugoditi, da bi Vi po uradnih predalih prebrskavali tujo last! Tako je prav! Še mlada gospica Vas je zavrnila. Kaj ne, to boli? Pa ni drugače. Vsak urad se mora spoštovati, in utegnile bi Vas te mlade punice učiti dostojnega obnašanja. S tem, g. kaplan, smo z Vami danes učračunali, pa kakor bodete sami pripoznali, milostno.

Sedaj se pa obračamo do gospoda župnika. Gospod župnik! Se li spominjate svoje besede? „V občini in fari mir“, to je bila Vaša plemenita Vaša beseda, in mi smo držali oblubo. „Ne v javnost naših slabosti, naj si bode od jedne ali druge strani.“ Ne dvomimo, da Vi želite miru, in prepričani smo, da v bistvu v naši občini človeških slabosti ni veliko predugačevati, kajti vsaki občini velja geslo: „Ni vse zlato, kar se sveti“ in to velja tudi pri nas. Govorite sedaj, ko je od Vaše strani počilo, odločilno besedo. Odgovorite nam! Kdo je bolj izkušen? Ali možje, kateri so že osivel od trudapolnega prizadevanja za vsakdanji kruh, ali g. kaplan, ki je zagledal pred par dnevi beli dan? Toda mi, poznajajoči nešrečo medsebojnega prepira, povzdignemo svoj glas, dokler je čas, kajti, kakor se je

zgodilo sedaj imenovanima, zgoditi se zna na dalje drugim.

Kaj nas pitate z liberalci? Vam li nismo pošteno in radovoljno dali, kar je Vašega? Kaj pa še hočete? To Vam naravnost in odkrito povemo, da ne rabimo varuhov, do sedaj vsaj ne, hvala Bogu. Kmetje smo v hribih, 18 ur na dan moramo trpeti po gozdih, da prislužimo sebi in svojim toliko, da pošteno živimo, in Vaš mladi gospod nas radi tega napada? Je, to prav? Zapovajte mu, da se bode vedel, kakor mu veleva stan, ali nam pa povejte: ta bojni klic je moj glas! Stali bodo trdno in varovali in ščitili geslo: Dajmo Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega. Naše pravice pa morajo ostati vsaj v toliki meri neoskrunjene, kolikor jih zaslužimo. Zapovajte g. kaplanu, da naj našo deco njemu v pouk verouka v šoli izročeno uči verouka in naj ne pita nedolžnih z raznimi psovki z lece. K sklepnu dostavljamo še to, kar nas boli. Na starodavnem Taboru bivate. Naši pradedje so zrli ponosno na tisto mesto, in tudi mi se špoštivo običamo kjer prebivate. In Vi? Začeli ste od tam pošiljati strele v dolino. Zapomnite si pa za vselej, da pod Vami živi narod, čvrst in čil, ki se zaveda svojih pravic in tudi zna spoštovati svoje predpostavljenje, o čemur ste se lahko že sami prepričali. Ta narod ima pa v sebi krv, če jo razgrejete, da zna pokazati ob času, kaj je njegovega. Ako bi se ta začetek nadaljeval, povemo Vam naprej, da pride do prizorov, katerim bo mirnopeških bratov junaški nastop senca! Z Bogom za danes, g. kaplan.

Darinka, črnogorska junakinja.

Iz Selc, 19. novembra. Solze, grenke solze me polijajo po licih, in kapajoč na pero, se mešajo s tinto, katera pušča sledove velike žalosti po papirju. Dobri naš gospod župnik nas bodo zapustili. Silno sem ginjen, kadar slišim z občutkom peti Goren polarja, „Kmetovo tožbo“, a še bolj sem sedaj, ko bodo šli naš gospod. V tako kratkem času nas zapustita dva najboljših gospodov, kar jih pomnimo Selčani. Poprej gospod Franc, zdaj pa gospod Matija Erzar. Gotovo smo se Bogu zelo zamerili, da nas je tako udaril. In še tako daleč bodo šli! Tja nekam na Belokranjsko, v Semič. Jedenino to mi še vliva bladilni balzam v žalostno srce, ker bodo postali — dekan. Privoščili bi jim mi več, da bi bili nekdaj škof ali celo kardinal. Tako jih imamo radi. Tolažba mi je tudi to, ker je rekel onegov, da bode za slovesen odhod sežgal par novih čevljev, in pokadil za gospodom. Bodo vsaj videli, kako smo jih res imeli radi. Med drugimi dobrotami sa gospod Matija Erzar preskrbeli bralnemu društvu lepsi prostor, kakor ga je imelo do sedaj celih 23 let. Povrne naj jim sam Bog to dobroto, mi jim ne moremo. Gotovo se ne jokam sam za njimi. Koliko se mora še le jokati Jakob Pajar, kateri je hodil po dobre svete v farovž. On bode gotovo izlil vso žalost v premile pesmi, katere bode pel osamljen in zapuščen. Žalostni bodo Buvkovčani, ker izgube takega prijatelja svoje šole. Žalostni bodo Praprotničani, kakor takrat, ko jih ni povabil na „katoliški shod“. Žalostni bodo Češnjičani. Žalostna bode vsa selška dolina, in tudi po hribih bodo žalovali. Sora bode vsled obilnih solza narastla. Kako budem pa žalosten jaz, naj bode to v dokaz, da imam pripravljeno celo rjuho, s katero budem brisal — solze žalosti.

Očitno žalostno ginjeni selški farman.

Iz Slovenske Bistrice, 19. novembra. Gosp. kanonik Hajšek hoče tukajšnjo čitalnico uničiti. Že celo leto ruje zoper njo in njene ude. Nobeno sredstvo mu ni preslabo, da bi dosegel svoj namen. V najnovjem času se poslužuje laži. Rekel je, da ne more biti več ud, ker je čitalnica naročena na „Slov. Narod“ in „Učiteljski Tovariš“. Gosp. kanonik Hajšek dobro ve, da je to neresnica — laž, in od čitalnice se mu je to tudi oficialno naznani. Na „Slov. Narod“ so namreč naročene privatne osebe, katere se zbirajo v čitalnici, in ga tam beró. To bo pa vendar dovoljeno! Kajti g. kanonik Hajšek še do danes nima nobene posebne pravice do posojilničnih prostorov. „Učit. Tovariš“ pa je naročil in plačal dr. Barle, ker so ga nekateri udje čitalnice zahtevali. Dr. Barle, kateri je pri g. Hajšku „oseba gratissima“, kadar prinese denar v njegov nenasiteni žep, se je oziral na občutljivost nekaterih udov ter sam plačal in daroval čitalnici ome-

njeni list, samo da se ohrani edinstvo v čitalnici. To je resnica. To vše tudi g. kanonik Hajšek. Kljub temu agitira zoper čitalnico, češ, da je naročena na „Slov. Narod“ in „Učit. Tovariš“. Gosp. kanonik Hajšek torej vedoma laže. Tudi njegova nova kaplana verujeta lažem svojega šefa, ter sta izjavila, da ne moreta podpirati društva, katero je naročeno na omenjena lista. Gosp. kanonik Hajšek! Osiveli ste že, in ure vašega življenja so štete. Ali vas ne peče vest, če hočete z lažjo uničiti narodno društvo? Ali po vaši moralki laž ni greh?! Dolgo smo vas pardonirali, upajoč, da se vendar spomenetujete. Nemcev se bojite, ker so radikalni; pred Stigerjem se vam tresejo hlačice. Toda pozabili ste, da se tudi v naših žilah pretaka radikalna kri! Preveč ste že, g. kanonik, škodovali narodni stvari v Slov. Bistrici, da bi vam še nadalje doprinašali. Koliko koristnega za Slovence v narodnem oziru bi bili lahko storili kot desetletni načelnik okrajnega zastopa! Namesto tega ste pospeševali nemškutarijo, ter vedno vprašali Stigerja za svet in uvaževali njegove želje. Ali je Stiger, odkar je načelnik, vas vprašal za svet? Uničili ste nam, g. kanonik, narodno življenje; ubiti nam hočete še čitalnico. Najodličnejše Slovence ste na grdu način sumničili in grdili povsod, kamor ste prišli. Ko bi pa bili moralni dati odgovor, ste se zbalili „ričeta“, ter dejali, da niste ničesar rekli. Na mariborski ordinarijat ste vedoma napačno poročali o bivšem kaplanu, nemčurju Bratkoviču, kateri se je po noči „sladkoginjen“, preprial v krčmi, ter delal razne škandale. Ko bi bili resnico poročali — dokazi so se Vam ponujali — g. Bratkovič bi bil šel v Maribor k duhovnim vajam, in škof bi mu ne bil prigovarjal — kakor se je sam bahal — naj gre na Teharje. Toda Bratkovič vam je v denarnih zadregah pomagal Vas je „farbal“, — in Vi ste mu bili hvaležni — z neistinitimi poročili na mariborski ordinarijat. Če je tak „mož“ sposoben za dekanata, o tem naj sodijo bralci in ordinarijat! Sicer pa mora g. kanonik Hajšek sam pripoznati; da je v Bistrici nemogoč, ker je prišel ob ves upliv! Nemci ga ne marajo kljub raznim uslugam, katere jim je storil. Stiger mu še na njegova opravičevalna pisma odgovoril ni. A tudi Slovenci ga ne marajo. Hajšekovo nesposobnost za okrajnega načelnika in nemškutarijo je razkril nek „medved“, kateremu je kanonik s svojimi „solzami“ pomagal do župnije. In Hajšekovo zahrbitno in perfidno delovanje in sumničenje zoper tukajšnje Slovence je le predobro znano vsem, da bi še kdo imel spoštovanje do njega. Spadate torej, ker ste že otročji — tako namreč pravijo Vaši duhovni bratje — med staro šaro! Prej ko greste v pokoj, je boljše za Vas in za nas! In sedaj še eno opazko. Ko boste brali te vrste, tuhtali boste noč in dan, kdo se je drznil pisati zoper vas. Le sumničite, kakor vam ljubo in draga, če sumničenje po vaši moralki ni prepovedano. Časi, ko so bili možje z rudečim kolarjem nedotakljivi, so minoli! Napisati smete tudi, g. kanonik Hajšek, poravrek, toda svetujem Vam, sestavite ga bolj pametno, kakor istega proti „Domovini“, sicer ga še „Slovenski Gospodar“ ne sprejme, kakor zadnjega ne, ker je bil — preneumen!

Z dežele. 19. novembra. (Ponižno vprašanje na častiti škofijski ordinarijat v Ljubljani.) Je li znano častitemu ordinarijatu, kje se je mudil kaplan Alojzij Rudolf iz Begun nad Cerknico med 13. in 14. t. m., kje je dotični na dan 14. t. m. maševal? Sosebno pa, kje je gosp. kaplan prenočil? Prihodnje, g. Rudolf, ne budem prav nič več molčali o vaših ponočnih posetih, postavili vas budem pred svet v celi nagoti. Razumete? Častiti škofijski ordinarijat pa naj slednjič stopi na prste temu, po vsem Kranjskem znanemu „gospodu“. Ako pa vse ne bo nič pomagalo, popisali budem v kratkem „škandale“ gospoda Alojzija Rudolfa — brez pardona.

Slovensko gledališče.

Večkratne psihologične neverjetnosti, zavite v poetično krasen, idealizovan jezik, tvore v večini Schillerjevih dram karakteristični moment, ki Schillerja modernim delu priljubljenega in ki tudi modernemu igranju ni v prilog. Ali 100 let — junija jih je bilo, kar je zagledala „Marija

Stuart“ luč gledališča —, to je dolga doba, in čuditi se treba naravni neposrednosti, ki žaloigra vpliva z njo na občinstvo. Priča pa to, kaka nepreprosna sila tiči v dramah Schillerjevih, ki bi bil morda dosegel Shakespearevo vekovečnost, ko bi se mu bilo posrečilo sleči koturn, sneti masko in stopiti med ljudi. Nam pa priča to tudi, kako dobra da je že naša drama, da sili k takim razmišljjanjem. Tajiti se ne da, drama v sinočni obliki bo postala naš kulturni element v socialnem in literarnem oziru. Naša drama je operi že za petami, in tej bom o kmalu zaklicali: „caveant consules!“ — Sinočni predstavi ni drugega oporekati kot „nejednotnost sloga“; da zahtevamo že to, česar še na večjih gledališčih niso mogli opraviti, je pač lepo znamenje. Da, jaz trdim celo, da se da pri nas tej zahtevi rafiniranega okusa laže zahtevati kot kje drugej, in to iz čisto prostega vzroka, ker se pri nas razmere še niso petrificale. Pri nas naj se samo drug drugemu približajo. Deyl, Danilova, Orehek i. dr. z ene in Rückova, Kovačič, Štefanac z druge strani in jednotnost sloga je v igrah klasičnega romanticizma gotova. — S tem pa nočemo morda zahtevati, naj gdč. Rückova otrese tisto blagodejno naravnost, ki nas je včerajšnji njeni naslovni ulogi tako prijetno dirnila. Marija Stuart gdč. Rückove bila je samostojno premišljen, dasi na običajno pojmovanje te uloge narančajoč se umotvor. Umetnico je posebno označevalo tisto, čemur pravi nemški dramaturg „weises Masshalten“. Velikega podpornika ima igralka v tem oziru v simpatičnem, plemenito zakritem svojem glasu, ki ji ne dovoljuje preveč dramatičnih ekscesov, kar je umetniški kakovosti njene igre le v prid. Z glasom, s previdnim, umetniško umerjenim stopnjevanjem, z divnim, polno donečim izgovorom, ki je sinoči v ustih tujke tako v pravi luč pokazal krasni Cegnarjev jezik, — slednjič z igro ter s podržanjem, ki je v nastopu pokazalo nesrečno, potroženško, ob Elizabeti pa ono kraljevsko mogočnost, ki je naredila, da smo jo videli za glavo višjo od njene nasprotnice, posebno pa čut in duša, ki živila v njeni igri, — vse to tvorilo je Marija Stuart, ki se lahko kje pokaže. Da je igralka v ulogi, ki ne sodi strogo v njeni igralsko področje, s takim uspehom nastopila, to potrja sodbo, ki smo si jo kedaj storili: da je gdč. Rückova umetnica do najmanjše žilice. (Konec prih.)

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmajo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. novembra.

— Osebne vesti. Cesarski svetnik g. Vinko Skodlar, ravnatelj deželne prisilne delavnice v Messendorfu pri Gradcu, je šel v pokoj. — G. Josip Čerin, bivši koncertni vodja „Glasbene Matice“, je postal regenschori župne cerkve v XIII. okraju na Dunaju.

— Vencajzev shod v Ribnici. Ta shod, na katerem je bila večina liberalna, predsedstvo in govorniki pa vsi klerikalni, naj bo resen spomin vsem našim zavdom in intelligentnim pristašom, naj se udeležujejo tudi shodov, sklicanih po nasprotnikih; sicer si ljudje, dasi naši, ne vedo pomagati, in kar predlagata klerikalec, tisto obvelja, dasi se komaj tretjina na vzočih zato izjavi. Biti morata povsod najmanj dva, pripravna za to, da eden prevezame predsedstvo, drugi pa govori.

— Volitve volilnih mož na Goriškem so doslej za narodno napredno stranko jako ugodno izpadle. Doslej ima narodna napredna stranka tako v V. kurijski, kakor v kmečkih občinah odločno večino. Volitve se še nadaljujejo, a že koncem tega tedna se bo vedelo, kdo da zmaga pri volitvi poslanca. Narodna napredna stranka upa trdno, da zmaga, a napeti bo vse moči. Vsaka malomarnost se bridke maščuje. To se je pokazalo v občini Naklo. Ta občina je bila vedno napredna, letos pa so tam zmagali klerikalci, ker so bili naprednjaki tako zaspani, da jih še volit ni bilo! Tudi pri nas se po-

nekod nič ne dela in se zanašajo, da bomo tudi tako zmagali, v tem ko delajo klerikalci noč in dan za svoje kandidate.

— Iz Šmarjete pri Mokronogu.

19. novembra. Naš župnik Zaman sicer zelo komoden gospod, postal je nakrat tako agilen, da se mu kar vse čudi. On je v srečnem polažaju, da spada nekaj njegovih ovčic pod Šmarješko občino, torej pod mokronoški okraj nekaj pa pod občino Št. Peter pri Novem mestu in bodo torej imeli njegovi župljeni voliti eni med vrlim kmetom Župančičem in penzionistom Povšetom, drugi pa med uzornim veleposestnikom Gobocočnikom in stari onemoglim Pfeiferjem. Prirejuje že deset dni shode. Celo v gorsko vas Žalovče ni pozabil iti, dasi nimajo duhovniki za Žalovčane nikdar prijaznih, pač pa čudne besede: da vsi skupaj niso šus pulfra vredni „in še slabše“. Seveda zdaj se jim pa vsi hlinijo. Na Martinovo nedeljo bil je shod „pri Pečniku“, zadnjo nedeljo skušal je pa po nauku svoje verne v farovž, kjer jim je tako lepe reči pravil, kakor: da dohtar Tavčarsamo lumperije uganja, da bo Župančič molčal, kakor mutast svetnik, da dohtar Slanc dela na to, da bi vsi k „lutiš“ veri prestopili in še veliko tacih kozlarij, radi katerih utegne še priliko imeti jih pred sodiščem dokazati. Seveda delata župnik Zaman in njegov kaplan vse na tihem po receptu slavnega deželnoborskega moža poštenjaka Naceta Netopirja. Zadnjo nedeljo prišla sta jima pa vendar veleugledna našanca vzorna gospodarja gospoda župan Majzelj iz Belecerke in občinski svetovalec Florijan Zorko iz Družinske vasi na shod, ko sta po farovškem shodu svoje verne napajala „pri Pergarju“. Toda komaj sta se naša pristaša, ki vživata v naši fari velik vglad v gostilno prikazala že sta zginila oba duhovnika pri zadnjih vratih, pustivša volilce same, ki so potem pravili o zgoraj navedenih cvetkah, katere so na župnikovem vrtu zrastle. — Kmetje čuli so potem tudi drugo stran zvona. S tem bilo je pa tudi župnikovo hujskanje paralizovano. Gospod župnik! Premisljujte, če je za Vas in gospoda kaplana častno, ako sovražnika zagledajoč takoj puško v korozo vrzete in zbežite, korajšni ste le toliko časa, dokler ste sami. Če bi Vam pa utegnil kdo na prste stopiti, pa zbežite z bojišča. Slaba vojščaka sta oba gospoda, župnik in kaplan! Kmetje, ki so jeli povsod že samostojno misliti, so tudi takoj po Vašem begu uvideli, da sta slabo stvar zgovarjala in bodo tudi nadaljnje postopanje po tem vrnali. Ujeli ste se gospod župnik v odlastne roke nastavljeni si past. Slava! trikratna slava! našima pristašema, ki sta Vam „streno zmešala“. — Še nekaj! Naš župnik, — sicer za zmernost vnet, za deviške in devičarske družbe istotako — spremenil se je v zadnjih 14 dneh, da ga skoraj nihče ne pozna. Na vseh od njega priprijetih shodih napaja ljudi tako, da pihača kar z miz teče. Vse bom jaz plačal, se glasi. Ker je znan kot skopuh, vprašuje se opravičeno vse od kod nakrat tolika radodarnost? Naši ljudje čuli so, da so pred petimi leti za od potresa hudo pričadete Ljubljancane škofijstu poslani tisočaki nekam zginili. Gospod župnik, morda Vi kaj veste, kje se oni potresni fond nahaja? Pravijo da bo prišlo precej hiš na boben. Usmilite se vendar teh revežev. Mesto da se za volitve po hribih pehate, pojrite rajše v Ljubljano in pomagajte v škofiji zginole tisočake iskat. Morda jih boste našli, kakor so našli v Idriji na nekem vrtu tri „šace“ v škatljicah. To bo človekoljubno, ob enem Bogu dopadajoče delo, ne pa volilno kujskanje proti našima kandidatom, ki bosta naše interese — kot posestnika izmed naše srede — gotovo bolje zastopala, kakor mož, ki ni mogel več opravljati svojega posla v Gorici in so ga radi tega poslali v penzijon in onemogel gluhi starček, ki je že davno zaslužil pokoj, torej oba penzionista. Naše geslo pa bodi: Nobenih penzionistov! Volili bomo samo čile izkušene kmetovalce, ki sami vedo, kje jih čevelj žuli.

— Preko Save privandral nemško-napredni učitelj. S Štajerskega se nam piše: Tako imenuje „Slov. List“ ali kakor ga po domače in z vso pravico imenujete, „Slov. dihur“ — našega vrlega štajerskega rojaka g. dr. Romiha v Krškem. Torej sedaj veste vi vsi štajerski Slovenci na Kranjskem, ki se ne daste razsvetiliti od dr. Šusterščevega sv. Duha, kaj in od kod da ste. Ako pa bode prihodnjič „smrdljivi dihur“ zopet preko Save na Štajersko privandral, boderemo mu že odkazali prostor, kamor spada.

— Deželnki komite za 8. mednarodni kongres zoper alkoholizem. Kakor smo že poročali, vršil se bode 8. mednarodni kongres zoper alkoholizem prihodnje leto o Veliki noči na Dunaju. Za vsako posamezno kronovino sestavl se je deželnki komite, česar gar naloga bodi, nabirati podatke o deželnih razmerah, tičočih se alkoholizma, kakor n. pr. množine porabljenih žganih pijač, piva in vina, nasledkov alkoholizma, (socialni propad, upliv na umljivost, kaznjiva dejanja itd.), dalje naj deželnki komite razširja zanimanje za kongres zoper alkoholizem, ter naj nabira somišljence za udeležbo pri kongresu in denarne prispevke za izdajo publikacij kongresa. Deželnki komite za našo kronovino, kateri se je v svoji prvi seji dne 17. t. m. konstituiral, ima sledče ude: Ludovik Marquis pl. Gozani, c. kr. dež. vlade svetnik, Peter Grasselli, deželnki odbornik in vodja mestnega užitninskega zakupa, dr. J. Kopriča, mestni fizik in deželnki zdravstveni svetnik, dr. Otmar Krajec, c. kr. zdravstveni asistent (zapisnik), dr. Janez Ev. Krek, profesor bogoslovja, dr. Alfred Mahr, c. kr. okrajni zdravnik, dr. Danilo Majaron, odvetnik (prvomestnika namestnik), Fran Podgoršek, mestni policijski svetnik, Alojzij Poljanec, vodja deželne prisilne delavnice, dr. Ivan Robida, ordinarij v blaznici na Studencu (zapisnik), J. Višnikar, c. kr. deželnki sodni svetnik, dr. Fran Zupanc, c. kr. deželnki vlade svetnik in dež. zdravstveni referent (prvomestnik). Vsa vprašanja glede tega kongresa in prijave za udeležbo (udnina za kongres 6 kron) sprejema deželnki komite za 8. mednarodni kongres zoper alkoholizem (Erjavčeva cesta štev. 13. zdravstveni oddelek deželne vlade).

— Umrl je na Dunaju gardist gosp. Alojzij Lavrič, bivši administracijski uradnik „Narodne tiskarne“ v starosti 29 let. N. v. m. p.

— Slovensko gledališče. Jutri, v četrtek se bo igrala izvirna narodna igra s petjem v 5 dejanjih „Rokovnjači“, ki je že dve sezoni zanimala občinstvo ter polnila gledališče. Glavno vlogo, Nandeta bo igral g. R. Deyl, vlogo Poljaka g. Štefanac, vlogo Rezike gdč. Rückova, vlogo Urha Telečnjakarja pa g. Kovačič. Pevske točke bo to pot izvajala namesto g. Polakove, ki gostuje v Zagrebu, gdč. E. Noemi.

— Jour-fixe slovenskega umetniškega društva bo danes, v sredo zvečerj običajnih prostorih „Narodnega doma“. Na vsporedu sta petje in glasba. Začetek ob 8. uri. Gostje dobrodošli!

— Promocija. Gospod Ernst Mayer iz Škofje Loke je bil v ponedeljek na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— Prešernova slavnost na učiteljišču. Naša vest, da je bila učiteljiščnikom zbranjeno, proslaviti Prešernovo stoletnico, je kakor smo sedaj izvedeli, ne osnovana.

— Prestop v protestantizem. „Ost-deutsche Rundschau“ poroča, da je dne 11. t. m. v protestantski cerkvi v Ljubljani vprito cele verske občine deset oseb prestopilo v protestantizem. Isti list javlja, da je tekom leta 1899 prestopilo 35 oseb, letos pa tudi že toliko.

— Pri občinskih volitvah v Mariboru so v tretjem volilnem razredu zmagali socialni demokratje z vsemi svojimi kandidati.

— Ustavljeni preiskava. Ant. Lukšič in Ivan Leharna iz Drska sta bila koncem minolega meseca arstovana, ker sta bila na sumu, da sta skriva smrti Jos. Mirtiča, ki je v Kandiji pri Novem mestu utonil. Preiskava proti Lukšiču in Leharni se je pa ustavila, ker se je izkazala njiju nedolžnost.

— Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ sklicuje na nedeljo 25. t. m. ob polu 3. uri popoldne v arenu „Narodnega doma“ ustanovni shod, pri katerem bode mej drugimi stvarmi tudi voliti začasni odbor društva v smislu pravil, katera se bodo predložila. Oglasilo se je že toliko

članov, da je ustanovitev zagotovljena, prosi se vse gospode, ki so se oglašili in dobili vabila, da se gotovo vdeleže tega važnega shoda.

— Dvočoj v mestnem logu. Po Ljubljani se danes govorji, da je bil včeraj v mestnem logu mej nekim brambovskim častnikom in sinom nekega umrlega višjega uradnika, dvočoj na samokrese. Častnik je bil neki v prsa zadet in poškodovan. Njegov nasprotnik je prišel ves razburjen domov in obupaje povedal vso stvar svoji materi, češ, da je človeka ustrelil. In vzrok? Cherehez la femme — isčite žensko, in če jo boste iskali, jo najdete v „Katoliškem domu“, kjer se aploh gode „čudne reči“, in kjer imajo na takarico Elzo K., ki je omenjenemu poročniku in njegovemu prijatelju zmešala glavi tako da sta se radi nje streljala.

— Izložba firme Schumi & Comp je sinoči obudila veliko zanimanje in se je ljudstva pred temi okni kar trlo. Izloženo blago je jako okusno in elegantno aranžirano in predstavlja fantazijo iz opere, Janko in Metka.

— Povočen je bil 17. t. m. pri Trzinu 70letni berač Fran Vrabec. Vlak mu je odtrgal obe nogi. Vrabec je obležal mrtev na lici mesta.

— Žepno tatico imajo zaprto na rotovžu. Ista je neka Tereza Jambrovič, doma v Totovcih pri Čakovcu. V ponedeljek je prišla najbrže v družbi še drugih tatic na sejmo v Ljubljano, in je od zjutraj do popoludne kradla po cerkvah in po sejniščih. Popoludne se je hotela odpeljati, pa so jo prijeli. Tereza Jambrovič je bila že večkrat zaradi tatvine kaznovana in je iz avstrijskih kronovin izgnana.

* Primanjkanje učiteljiščnikov. „Č. U.“ prinaša iz Brna vest, da se je na tamkajšnjem učiteljišču vpisalo samo 29 gojencev, dočim se jih je bilo oglasilo druga leta po 100—120. Take vesti prihajajo tudi iz drugih krajev iz učiteljišč.

* Zopef eden — v dimniku. Iz Budimpešte poročajo 15. t. m.: Devet kmetov iz Igglecza je čakalo 11. julija 1898. ponoči na grškokatoliškega župnika Gustava Jaszenscsaka, ki je bil pri neki mladi omoženi ženski, katere moža slučajno ni bilo doma. Ko je župnik zagledal svoje opazovalce, je hotel pobegniti skozi dimnik. Toda kmetje so ga prijeli, ter mu vzeli suknjo, katero so poslali škofu. Zato je bil župnik prestativen, kmetje pa so bili radi kršenja osebne svobode obsojeni na 14 dni zapora.

* Poslane dvakratni morilec. Posl. Palizzolo je obtožen, da je sokriv umora nekega bankirja in nekega Micetija. Morilec je bil doslej velevpliven italijanski parlamentarec.

* Materina čast. V Raabu je 13. t. m. ustrelil osmošolec Ambrož Villanyi ljubimca svoje matere, privatnika Fr. Junga. Osmošolec je Junga večkrat podil iz materinega stanovanja, ker pa se mu je Jung smejal, ga je ustrelil.

* Morska kača. V Parizu, na vrtu Jardin d'Acclimatation, kjer so zbrane eksotične rastline in eksotične živali, imajo sedaj umetno narejeno morsko kačo. Ta zverina je dolga 30 m in ima v premeru 2 m. Glava je levova z rudečo grivo, oči so strašne, na čelu pa sta dva petelinja grebena. Telo je iz kovine in lesa. V glavi sedi mehanik, ki vodi električne akumulatorje. V notranjosti z velikimi luskinami pokritega telesa so klopi, na katerih morejo sedeti ljudje ter se voziti s to kačo po parku.

Telefonska in brzjavna poročila.

Gorica 21. novembra. Tudi laška stranka je postavila za peto kurijo svojega kandidata, zove se Finetti. Za ta mandat so torej širje kandidatje: dr. Tuma, dr. Gregorčič, socialni demokrat Kristan in Finetti.

Dunaj 21. novembra. Ministrski svet ima danes sejo, v kateri se končno določi, kdaj se skličejo deželnki zbori.

Praga 21. novembra. Občinskemu svetu v Parizu se je poslala za Krugerja posebna adresa z mnogoštevilnimi podpisi.

Budimpešta 21. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik Szell na Polonyjevo

intervencijo odgovoril, da se deklaracija nadvejvide Franca Ferdinanda ne predloži hrvatskemu saboru, češ, da Ogrska in Hrvatska sta celota in da je zadeva s sklepom ogrskega državnega zabora tudi za Hrvatsko poravnana. Ta Szellova izjava je v nasprotju z obljubo hrvatskega bana; da se deklaracija predloži hrvatskemu saboru v hrvatskem jeziku.

Marzilja 21. novembra. Ladja „Gelderland“ s katero se vozi Krüger, do 10. ure dopoldne še ni dospela sem. Ker je ponoči divjal velik vihar, se sudi, da pride šele popoldan.

Darila.

Upravnštvo našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirilla in Metoda. Gospa Eani Šentek na Vranskem iz pušice pri Slovanu 9 K. — Živelj!

Za Prešernov spomenik: Vesela družba iz Kranja ob izletu na sv. Jošt 12 K. — Živelj!

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Za prebivalce mest, uradnike l. t. d. Prototekotom prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni Moll-ov Seidlitz-prašek*, ker vpliva na prebavljajo trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K a. v. Po poštem povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zagalatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarni na deželi je izrecno zahetvati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (11—11)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Stev. 31.

Dr. pr. 1050.

V četrtek, dn 22. novembra 1900.

Prvikrat v sezoni:

Rokovnjači.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih, po Jurčič-Kersnikovem romanu dramatizoval Fr. Govérek. Godbo zložil V. Parma. Režiser g. A. Verovšek. Kapelnik g. H. Benišek.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 1/3. 8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. St. 27.

Prihodnja predstava bode v soboto, 24. novembra. Zadnjekrat v sezoni velezbavna burka: „Valvazorjev trg št. 6“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. novembra: Fran Miklavč. delavec, 70 let, sv. Petra cesta št. 79, rak v jetri

Dne 18. novembra: Marija Vodniček, mitničarjeva hči, 25 dni, Reseljeva cesta št. 15, življenska slabost.

Dne 19. novembra: Leopold Strukelj, delavec sin, 16 dni, Cegnarjeve ulice št. 12, življenska slabost.

V deželnini bolniči:

Dne 17. novembra: Anton Goršič, gostac, 53 let, jetika. — Anton Golič, delavec, 39 let, prisad.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 738-0 mm.

No.	Čas opazovanja
-----	----------------

✿ Največja trgovina z izgotovljeno obleko. ✿

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA * * * * *

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 9 * * *

Hčemo 1 izvod
Prešernovih poezij
katere sta uredila Jurčič in Stritar, vezano
ali nevezano. (2404-1)
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova
knjigarna v Ljubljani.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj in Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprili ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osobni vlak z Dunajem via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovič varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budjevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ansseea, Ljubna, Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 1. uri 16 m dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovič varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budjevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osobni vlak z Dunaja. Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprili ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 6. ur 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 8 m dopoldne, ob 6. ur 10 m zvečer.

Izredna špecjaliteta!

Ljutomerčan iz Strmeca
letnik 1886! (2023-44)
Se dobi v butiljkah pri
Edmund Kavčić-u

v Prešernovih ulicah, nasproti glavnih pošti.

Naznanilo.
Vsak kašejej | kmalu
Vsako hričavost | odpravi
uničevalec katara. | moj povsed
znamenite
Te izborne karamele za kašejej se dobivajo
zavoj po 50 vin. v Ljubljani v lekarnah
M. Levstek in U. pl. Trnkóczy. (1930-4)

Najboljši
kalcijev karbid
iz Jaje v Bosni

vsaki kgr. daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.
Znižane cene.

Glavna zaloge:
Edgardo Prister
v Trstu, via S. Francesco.
(2340-2)

Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:
Fran Železnik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko in bogato zalogu različne zlatnine in srebrnine, posebno priporočam prave fine švicarske žepne ure, srebrne, zlate in nikel-naste po jake nizkih cenah.

Za vsako uro jamčim jedno leto.
Poleg tega priporočam fine zanesljive šivalne stroje iz najboljših in izkušenih tovarn s 5letnim jamstvom.

FRANC ČUDEN, urar v Ljubljani na Glavnem trgu štev. 25, nasproti rotovža.

Knjigovodja in komptoarist se sprejmeta v valjičnem mlinu v Kranju.

Ženitna ponudba.
Gospodična, srednje starosti, katera ima hišo na deželi, v prav lepem kraju Dolenjske, želi se seznaniti in omogočiti 3 gospodom 3 nekolikim premoženjem ali s penzijo, kateri bi imel veselje živeti na deželi.

Le resne ponudbe se sprejmejo pod naslovom „ZUESTA“ št. 100 na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Modrce najboljši fabrikat najlepša fačona v veliki izberi in po najnižjih cenah

priporoča (2069-7)

Karl Recknagel Mestni trg št. 24.

Nihalne ure z glasbo

so poslednja novost v izdelovanju ur. Te francoske miniaturne ure na nihalo so 69 cm dolge, omarica, nastančno po podobi, je iz ore-hovega lesa, fino politirana, z bogato pozlačenimi fantazijskimi obrobski in umetljeno izrezlanim nastavkom, in igrajo vsako uro najlepše koracnice in plesce. Cena s prevoznim zaboljem samo 9 gld. Ista ura brez glasbe, a z bitjem, vsake pol ure in cele ure bijočim, s prevoznim zaboljem samo 6 gld. 80 kr.

Te nihalne ure niso samo zajamčeno na minuto idoče, nego so tudi vsled svoje zares krasne izdelave jako lep in eleganten pohištven komad.

Razpošiljajo se le proti povzetju. Neugajajoče se vzame nazaj in se denar vrne, torej ni nobene rizike. — Velik ilustrovani cenik o urah, verižčah in prestarih i. t. d. brezplačno in franko.

Josip Spiering, Dunaj,
1977 I. Bez., Postgasse Nr. 2. 9 a

priporočata svoje bogate zaloge vsakovrstnih oblek za gospode, dečke in otroke.
Mične novosti v konfekciji za dame.
Nizke cene. (2406-1) Solidna postrežba.

Slovenči profesori zdravilstva in zdravniki priporočajo
kot želodec krepčujoče in tek vzhodno Jajoče, dalje kot prebavljene in telesno odprtje pospešujejočo sredstvo posebno onim, ki trpi na nadavnem telesnem zaprtju.
Razpošilja se proti povzetju v škatljicah po II. 12 in več stekleničic. (1368-15)

Naznanilo.

Usojam si uljudno naznanjati, da sem gostilno

„pri zlatem čolnu“ (Goldenes Schiff)

na Bregu št. 2

z današnjim dnem na svoj lastni račun prevzela, in si budem prizadevala čestite p. n. goste z dobrim vinom in Puntigamskim pivom, ter z gorkimi in mrzlimi jedili zadovoljno postreči.

Prosim za naklonjeno obiskovanje z odličnim spoštovanjem

Marija Paternost
(2390-2) gostilničarka.

Št. 1017.

Razpis služeb.

Na mestni nemški dekliški 8razrednici je stalno popolnitvi dvoje na novo osnovanih učnih mest.

Prosilke za razpisani mestni naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom vlagajo

saj do 10. decembra t. l.

pri podpisanim c. kr. mestnem šolskem svetu.

Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dné 8. novembra 1900.

Št. 1442.

Razglas.

Pri mestni občini Kranjski je izpraznjena služba

policijskega stražnika

z letno plačjo 720 kron, oziroma 600 kron, prostim stanovanjem in službeno uniformo.

Prosilci, zmožni slovenskega in nemškega jezika, naj učože prošnje z dokazili sposobnosti do 1. decembra t. l. pri županstvu.

Prednost imajo dosluženi vojaki in žandarmi.

Županstvo v Kranju

dne 15. novembra 1900.

Uspeh po anoncah

se doseže le, če so naznanila namenit prikladno spisana in tipografsko primerno opremljena, in če se izberejo pravi in pripravljeni časniki. Da se to doseže, obrniti se je na anončno ekspedicijo Rudolfa Moisse, Dunaj, 1., Sellerstatte 2, katera tvrdka daje brezplačno potrebna pojasnila, da se doseže uspeh, ter pošilja na ogled inseratne načrte. Zaračunajo se samo izvirne vrstne cene časnikov in se dovoljujejo največji popusti pri večjih naročilih, tako da se, porabljajoč ta zavod, poleg drugih velikih prednosti doseže tudi to, da se prihrani na inseratnih stroških.

Gramofon.

Najboljši in najglasnejši iznajdeni glasbeni aparati, kateri svira polnoma čisto in razločno osobito glasovir, petje in godbo. Izvrstna zabava za vsacega, priporočljivi so automatični posebno za gostilničarje in kavarnarje.

Cena 65 gld.; automatičnega 120 gld.

* Interesenti se lahko preprčajo in ogledajo automati v moji prodajalnici. *

Priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko in bogato

zalogu različne zlatnine in srebrnine, posebno priporočam

prave fine švicarske žepne ure, srebrne, zlate in nikel-

naste po jake nizkih cenah.

Za vsako uro jamčim jedno leto.

Poleg tega priporočam fine zanesljive šivalne stroje iz naj-

boljših in izkušenih tovarn s 5letnim jamstvom.

FRANC ČUDEN, urar v Ljubljani na Glavnem trgu štev. 25, nasproti rotovža.

"Ljubljanska kreditna banka"
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, noveev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-58)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menje najkulantneje.
Borzna naročila.

Pozora vredno!

Moderce in ravnodržalnike

po meri v najboljši izvršbi točno izdeluje in sprejema
vsakovrstna popravila (2377-2)

gospa Matilda Stuzzi
Dunajska cesta št. 26, I. nadstropje, II. stopnjice.

Poštna hranilnica ček štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgallo.
(1933-10)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Zaradi opustitve trgovine je lepa, novo zidana

hiša v Spodnji Šiški

v kateri se uspešno izvršujeva gostilniška obrt in specerijska trgovina, takoj z vsem fundus instructusom po primerni ceni in **jako ugodnih pogojih**

na prodaj.

Ta hiša daje prav dobre obresti, je urejena za izvrševanje mesarije in prekajevalstva, ima lep hlev, magacin, prekajevalnico, klavnicu itd.

Tudi se dá v najem ali se proda samo mesarija.

Več pove lastnik

Jožef Seidl

v Spodnji Šiški št. 150 pri Ljubljani.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna lotterija

edina v Avstriji zakonito dovoljena

ima 18.122 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 418.640 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron v gotovini.

Za izplačanje jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje bode nepreklicno 13. decembra 1900.

Srečka velja 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaji, I., Riemergasse 7, v lotokolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih, v menjalnicah itd.; načrti igranja za kupovalec srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne presto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodnih uradov.

Oddelek državnih loterij.

(2252-5)

Pri nakupovanju jesenskega
in zimskega blaga za obleke

Vzorci po pošti brezplačno.

IV. 139/95/13.

(2362-3)

Oklic.

S privoljenjem c. kr. deželne sodnije v Ljubljani dovoljuje se prostovoljna, tabularnim upnikom torej nekvarna, nadrobna po želji kupovalcev po parcelah ali skupinah parcel vršeča se dražba mld. Antonu Gabrijelčiču iz Brezja lastnega posestva vlož. št. 131 kat. obč. Leše, obstoječega iz zidane hiše št. 5. v Peračleh, sadnih vrtov, travnikov in gozdov, ter se določa na hiši mesta v Peračleh št. 5.

za dan 29. novembra 1900.

pričenši ob 9 uri dopoludne.

Izklica cena vsega posestva znaša 2864 K, pod katero se posestvo ne proda.

Pred ponudbo je položiti 10% vadbi.

Sodnija si pridrži pravico proda v 8 dneh odobriti.

Nadrobni pogoji leže tusodno na upogled.

C. kr. okrajno sodišče v Radovljici, odd. I.

dne 10. novembra 1900.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da se bodo

letni in živinski sejmi v Trbovljah v prihodnje sledče vršili:

dne 3. svečana, to je na dan sv. Blaža,
,, 17. sušca, " " " sv. Jederti,
,, 18. vinotoka, " " " sv. Lukeža,
,, 6. grudna, " " " sv. Miklavža.

Prvi sejm bode **dné 6. grudna t. 1.**, ter se kupci uljudno vabijo.

Županstvo Trbovlje

dné 10. novembra 1900.

Župan: Roš.

(2403-1)

Št. 35.858.

(2352-3)

Ustanove.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto sledče ustanove:

1. Jan. Bernardini-jevo v znesku 200 K,
2. Jos. Jak. Schilling-ovo v znesku 200 K,
3. Jurij Thalmeiner-jevo v znesku 194 K,
4. Jan. Jost. Weber-jevo v znesku 204 K, do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, so uboge in lepega vedenja.
5. Jan. Nikl Kraškovič-ovo v znesku 162 K, do katere ima letos pravico ubog kmetovalec iz St. Peterske župnije v Ljubljani.
6. Jan. Ant. Fancoj-ovo v znesku 134 K, do katere imajo pravico uboge, poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu.
7. Jos. Sr. Sin-ovo v znesku 96 K, katero je podeliti dvema najbolj revnima deliklicama iz Ljubljane.
8. II. Ant. Raab-ovo v znesku 462 K, od katere dobi polovico uboga, dobro vzgojena meščanska hči, ki se je letos omožila; drugo polovico pa uboga vdova meščana.

Prošnje za podelitev ene ali druge teh dokazili **do 30. t. m.** pri magistratnem

Mestni magistrat v Ljubljani

dné 1. novembra 1900.

Številski LODEN SUKNENEGA BLAGA za moške obleke (1888-20)
Najmoderneje in najboljše kvalitete
Tajvečja zaloge raznega blaga za Črno in modro tkano blago (Kammgarne), ševiot od K 3.— naprej.
Oddelek za sukno firme **KASTNER & ÖHLER, GRADEC.**
za oblike plašče haveloke športne obleke gasilce livreje vsečista robna volna

se priporočata
Češnik & Milavec

Spitalske ulice. — Ljubljana. — Lingarjeve ulice.